

Številka: U-I-222/18-22

Datum: 3. 6. 2020

**ODKLONILNO LOČENO MNENJE
SODNICE DR. DUNJE JADEK PENSA K 2. TOČKI IZREKA
ODLOČBE ŠT. U-I-222/18 Z DNE 14. 5. 2020**

Vsebinska presoja je bila opravljena, ne da bi bilo odgovorjeno na vprašanje, ali je odločitev Ustavnega sodišča o domnevni protiustavnosti izpodbijane ureditve odločilna (nujna) za ustavnoskladno odločanje sodišča v konkretnem sodnem postopku.^{1, 2} Spregledano je bilo ustaljeno stališče: "**Upošteva je ustavni položaj rednih sodišč, kot izhaja iz 125. člena Ustave, ima [...] Ustavno sodišče po 156. členu Ustave subsidiarno vlogo.**"³ Subsidiarno zato, ker so po Ustavi sodišča tista, ki odločajo o pravicah in dolžnostih posameznikov v konkretnih sporih (23. člen Ustave), pri tem so vezana na Ustavo in zakon (125. člen Ustave), ter zato tudi, da zakone razlagajo ustavnoskladno; šele če jim zakon tako razlago preprečuje, lahko sprožijo ustavni spor zaradi zagotovitve ustavnoskladne odločitve v konkretnem primeru (156. člen Ustave). Kljub temu večina ni odgovorila na jasno in nedvoumno stališče Višjega sodišča v Ljubljani, da po zakonu (zatrjevanemu) dolžniku v predhodnem postopku upniške prisilne poravnave ni mogoče (v celoti) odreči pravice do izjave, še zlasti če se sklicuje in uveljavlja zlorabo pravic s strani predlagateljev tega postopka. V razlogih nisem našla argumentov, ki bi ovrgli to stališče Višjega sodišča v Ljubljani. Ker se prav tako Okrožno sodišče v Celju v zahtevi do tega stališča ni argumentirano opredelilo in tudi sicer ni utemeljilo potrebe po intervenciji Ustavnega sodišča v konkretnem sporu zaradi zagotovitve ustavnoskladne odločitve, sem menila, da bi moralo Ustavno sodišče zahtevo zavreči v celoti.

---

¹ Gre za pogosto ponovljeno zahtevo (glej na primer sklepa Ustavnega sodišča št. U-I-186/15 z dne 7. 4. 2016 in št. U-I-187/15 z dne 14. 7. 2016), pomembno za presojo predpostavke zveznosti v postopku konkretne presoje predpisov. Nanjo se odločba sklicuje v 8. točki obrazložitve.

² Razlogi o presoji te predpostavke v večinski odločbi se ne nanašajo na del zahteve, ki je sprožil vsebinsko presojo.

³ Iz obrazložitve pogosto citiranega sklepa Ustavnega sodišča št. U-I-238/12 z dne 23. 1. 2014 (Uradni list RS, št. 69/11).

I.

Ustavno sodišče pogosto ponavlja, da je po 156. členu Ustave **"upravičeno intervenirati le takrat, kadar je ustavnosodna presoja zakona potrebna za zagotovitev ustavnoskladne odločitve v konkretnem sodnem postopku"**.⁴ Prav zato pa **"mora sodišče v zahtevi za presojo ustavnosti utemeljiti, da mora v konkretni zadevi, v kateri sodi, uporabiti (domnevno protiustavno) zakonsko ureditev na način, ki mu preprečuje ustavnoskladno odločitev"**.⁵ To pomeni, da mora sodišče, ki je po Ustavi predlagatelj *konkretne* presoje predpisov, v zahtevi utemeljiti predpostavko zveznosti in s tem pravovarstveno potrebo za intervencijo Ustavnega sodišča v konkretnem sodnem postopku, Ustavno sodišče pa mora zahtevo s tega vidika preizkusiti. Za večino kljub temu navedeno stališče Višjega sodišča v Ljubljani ni bilo pomembno. Naj spomnim, da Ustavno sodišče že dolgo sicer poudarja: **"Vezanost sodnika na Ustavo najprej zahteva, da sodnik pri sprejemanju konkretnih odločitev zakone razlaga tako, da je njihova uporaba v okoliščinah konkretnega primera skladna z Ustavo. Pri iskanju ustavnoskladne razlage upoštevnih zakonskih določb se lahko sodišče opre na vse splošno sprejete metode pravne razlage. Med več mogočimi razlagami pa mora nato pri odločanju uporabiti tisto, ki je skladna z Ustavo. Šele če sodišče z metodami pravne razlage ne more razlagati zakona na ustavnoskladen način, mora, če meni, da je v neskladju z Ustavo, na podlagi 156. člena Ustave začeti postopek za oceno ustavnosti takega zakona"**;⁶ pa tudi, da je ključnega pomena, da sodišče samo sprejema, da **pravni red (ne le izpodbijana določba) omogoča ustavnoskladno razlago zakonskega prava**.⁷

Tako razloženi pomen vezanosti sodnika na Ustavo je odsev ustavno začrtane vloge sodne veje oblasti – neodvisnih in nepristranskih sodnikov kot kontrolorjev, odločilnih soustvarjalcev in garantov z Ustavo skladnega pravnega reda.⁸ Prav zato pa Ustavno sodišče ponavlja tudi, da mora sodišče v zahtevi pojasniti, zakaj v konkretnem primeru ne more razložiti izpodbijanih določb ustavnoskladno, kot opozarja Višje sodišče.⁹ Žal mi je, da nisem dovolj prepričljivo opozarjala na pomen teh zahtev Ustavnega sodišča, naslovljenih na sodišča v postopku konkretne presoje predpisov, ki so, če niso izpolnjene, nosilni razlog za odločitev o zavrženju zahteve sodišča zaradi pomanjkanja predpostavke zveznosti.

---

⁴ Prav tam.

⁵ Prav tam.

⁶ Prav tam.

⁷ Ustavno sodišče je v sklepu št. U-I-52/15 z dne 28. 9. 2016 opozorilo, da je ključnega pomena, da sodišče samo sprejema, da pravni red (ne le izpodbijana določba) omogoča ustavnoskladno razlago zakonskega prava. Prav tako stališče je danem primeru sprejelo Višje sodišče v Ljubljani.

⁸ Več o tej vlogi neodvisnih in nepristranskih sodnikov glej v F. Kirchhof, Der Richter als Kontrolleur, Akteur und Garant der Rechtsordnung, NjW, št. 10 (2020), str. 1492 in nasl.

⁹ Glej na primer sklep Ustavnega sodišča št. U-I-38/17 z dne 1. 2. 2018.

II.

Višje sodišče v Ljubljani je v izhodiščnem sodnem primeru¹⁰ sprejelo stališče, ki se glasi: "Dolžnik je stranka predhodnega postopka (55. člen Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 13/14 – uradno prečiščeno besedilo 10/15 – popr. in 27/16 – v nadaljevanju ZFPPIPP)) in mu zato pravice do izjave ni mogoče odreči, še zlasti, če se v njej sklicuje in uveljavlja zlorabo pravice s strani predlagateljev tega postopka, kot je bilo to v obravnavanem primeru." Predlagatelj je v zvezi s povzetim stališčem Višjega sodišča v zahtevi zapisal: "Glede na to, da 221.j člen ZFPPIPP tega ne določa in izrecno izključuje pravico sodelovanja dolžnika v predhodnem postopku upniške prisilne poravnave, bi ob uporabi tega člena odločitev sodišča zaradi kršitev ustavnovarovanih pravic dolžnika ne bila skladna z Ustavo RS."

Če jemljemo resno zakonodajno vejo oblasti, zakon in hierarhično strukturo sodne veje oblasti v državi, bi predlagatelj v izhodiščnem sodnem sporu moral obravnavati sporna vprašanja, na katera je opozorilo Višje sodišče v Ljubljani; ali pa prepričljivo obrazložiti, zakaj mu zakon to preprečuje.¹¹ Le strinjam se sicer lahko s predlagateljem, da bi bilo treba skrajno resno obravnavati izrecno izključevanje vsakršne obrambe dolžnika v predhodnem postopku upniške prisilne poravnave, npr. celo obrambo zlorabe pravice. A tako razumljenega položaja zatrjevanega dolžnika v izpodbijani določbi predlagatelj ni podprl z razlagalnimi argumenti, uveljavljenimi v pravni znanosti. V zahtevi jih nisem našla. Edina avtoriteta, na katero se predlagatelj sklicuje, je on sam.

III.

Večina je spodnjo premiso razlagala drugače kot predlagatelj in drugače kot Višje sodišče v Ljubljani. Pri tem je kratko malo štela za dokazano to, kar bi šele morala dokazati; in sicer, da je po *edini* možni razlagi zakona v celoti in vselej onemogočeno učinkovito dolžnikovo sodelovanje v predhodnem postopku upniške prisilne poravnave glede vprašanj njegove insolventnosti in obstoja terjatev predlagateljev. Žal večina te svoje razlage, kot razumem, ni umestila v kontekst pravnega reda kot celote, pa tudi ni je oprla na razlagalne argumente, uveljavljene v pravni znanosti. Če bi večina vsaj kanček

---

¹⁰ Gre za sklep, izdan v sodnem postopku, iz katerega izvira ta ustavni spor, št. Cst 374/2017 z dne 5. 7. 2017. V tem sklepu se je Višje sodišče sklicevalo na stališče Vrhovnega sodišča, konkretno na sklep št. III Ips 112/2016 z dne 19. 5. 2017.

¹¹ Po prvem odstavku 362. člena Zakona o pravdnem postopku (Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 in 10/17 – v nadaljevanju ZPP) mora sodišče prve stopnje opraviti vsa pravdna dejanja in obravnavati vsa sporna vprašanja, na katera je opozorilo sodišče druge stopnje v svojem sklepu. Ta določba zavezuje nižje sodišče v postopkih, ki se vodijo po ZFPPIPP, ker 121. člen ZFPPIPP napotuje na smiselno uporabo določb ZPP.

podvomila, bi pojasnila, zakaj niso upoštevna še nekatere druge določbe ZFPPIPP in ZPP. V nadaljevanju te določbe zgolj sumarno predstavljam.

Večina bi morala tako najprej obrazložiti, v čem pa je smisel dolžnosti sodišča, da v predhodnem postopku upniške prisilne poravnave predlog vroči dolžniku (prvi odstavek 123. člena ZFPPIPP), če mora sicer vselej in v celoti ignorirati dolžnikovo obrambo (celo ugovor zlorabe pravice); in pojasniti, zakaj ni upoštevna zapoved o smiselni in subsidiarni uporabi določb ZPP (glej prvi odstavek 121. člena ZFPPIPP). Zakaj je to pomembno? Ker temeljna določba ZPP vsebuje pravilo, ki zapoveduje kontradiktornost postopka (prvi odstavek 5. člena ZPP);¹² ¹³ to pravilo velja, razen če zakon določa izjemo (glej drugi odstavek 5. člena ZPP).¹⁴ ¹⁵ Iz tega lahko izpeljem, da je po volji zakonodajalca treba vselej iz besedila upoštevne ureditve najprej izluščiti na zakonski ravni urejeno izjemo od pravila o kontradiktornosti postopka; in se šele nato spraševati o dopustnosti izjeme od pravila kontradiktornosti – kadar izjema pomeni poseg v pravico iz 22. člena Ustave.¹⁶ Naj poudarim, da nikakor ne gre za nepomembno pravilo. Zakonodajalec z njim na zakonski ravni ureja (pra)pravico, ki je *conditio sine qua non* poštenosti sodnega postopka – pravico do izjave v postopku pred sodiščem.

Doslej sem razumela, da v zakonu vsebovana zapoved smiselne uporabe zakona pomeni, (1) da se za neki položaj, ki ni izrecno urejen, po volji zakonodajalca uporabi(-jo) pravilo(-a), ki ureja(-jo) drug(-e) položaj(-e), če sta si primerjana položaja v bistvenem podobna, in (2) *a contrario*, če si položaja nista v bistvenem podobna, pravnega pravila, ki ureja določen položaj, ni mogoče uporabiti za drug (neurejen) položaj, saj takšna uporaba pravila ne bi bila smiselna.¹⁷ To pomeni, da se mora sodnik z razlagalnimi argumenti opredeliti do zapovedi smiselne uporabe pravil, ki jih zakonodajalec ureja "na drugem mestu". Ali naj razumem, da večina, ki se o zapovedi smiselne uporabe ZPP ne opredeli, pravzaprav s tem odreka zakonodajalcu to pomembno pravnotehnično sredstvo, ki ga pravodajalec zavestno uporablja in z njegovo pomočjo po poti sklepanja od podobnega na podobno (*argumentum a simili ad simile*) ureja družbena razmerja, ki jih že vnaprej predvideva in označuje kot pravno upoštevna.¹⁸

---

¹² Prvi odstavek 5. člena ZPP se glasi: "Sodišče mora dati vsaki stranki možnost, da se izjavi o zahtevkih in navedbah nasprotne stranke."

¹³ Več o tem glej npr. A. Galič, *Pravdni postopek, Zakon s komentarjem*, 1. knjiga, Uradni list: GV Založba, Ljubljana 2005, str. 53. in nasl.

¹⁴ Drugi odstavek 5. člena ZPP se glasi: "Samo tedaj, če ta zakon tako določa, sme sodišče odločiti o zahtevku, o katerem nasprotni stranki ni bila dana možnost, da se izjavi."

¹⁵ A. Galič, nav. delo, str. 61.

¹⁶ Več o tem glej npr. prav tam, str. 53. in nasl.

¹⁷ Iz odločbe Ustavnega sodišča št. Up-949/12 z dne 10. 10. 2013 (Uradni list RS, št. 91/13, in OdlUS XX, 17).

¹⁸ M. Pavčnik, *Argumentacija v pravu*, Cankarjeva založba, Ljubljana 1991, str. 149; in M. Pavčnik, *Teorija prava*, GV Založba, Ljubljana 2007, str. 400.

Dodajam: (1) da mora sodišče v skladu s tretjim odstavkom 49. člena ZFPPIPP v predhodnem postopku odločiti o pogojih za začetek postopka insolventnosti; (2) da je eden izmed teh pogojev aktivna legitimacija predlagatelja; (3) da se statusa legitimiranega predlagatelja po logiki stvari same ne pridobi z golim dejstvom vložitve predloga; (4) da mora upnik – predlagatelj – vsaj z verjetnostjo vselej izkazati, da je upnik zatrjevanega dolžnika (le brati je treba skupaj 3. točko 55. člena s 1. točko tega člena in tretjo alinejo 2. točke 58. člena ZFPPIPP in uporabiti argumente logične razlage).

Zaradi jasnosti pojasnujem še naslednje. Mnenje pooblaščenega revizorja o obstoju terjatev predlagateljev temelji na podatkih, ki so mu jih posredovali predlagatelji sami. Če niso pošteni, mu niso razkrili vseh upoštevni dejstev iz razmerja med njimi in zatrjevanim dolžnikom. Na to okoliščino lahko opozori le zatrjevani dolžnik, ko se seznanj s predlogom, ki mu ga je sodišče vročilo. A po razlagi zakonskega prava, ki jo je sprejela večina, mu je ta obramba v tu obravnavanem položaju vselej in v celoti z izpodbijano ureditvijo onemogočena.

Težko sprejemam, da mi vezanost na zakon kot sodnici v takem položaju zapoveduje, da moram ignorirati opisano argumentirano obrambo dolžnika, s katero sem seveda seznanjena; in to celo njegov očitek zlorabe pravic predlagateljev. Ne prepriča me, da ne smem z razlagalnimi argumenti utemeljiti upoštevni pravila o kontradiktornosti postopka glede tistih vsebin dolžnikove obrambe, o katerih izpodbijana ureditev nima izrecnih in drugačnih določb; in da moram namesto tega sprožiti ustavni spor, da bi dolžniku zagotovila pravico do obrambe in možnost presoje o zlorabi pravic predlagateljev. Dodajam: iz razlogov ne razberem, da bi večina iz besedila zakona izluščila vsebino, ki bi na zakonski ravni v celoti in vselej onemogočala sodelovanje dolžnika v predhodnem postopku upniške prisilne poravnave.

Večina se glede učinkov postopka sklicuje na odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-286/12, U-I-266/12 z dne 4. 6. 2014 (Uradni list RS, št. št. 45/14). Vendar v tej odločbi je obravnavani položaj dolžnika v bistvenem različen od tu obravnavanega. Položaj zatrjevanega dolžnika v citirani odločbi je bil namreč urejen v Zakonu o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 40/04 – uradno prečiščeno besedilo in nasl. – ZIZ/04); torej ob jasnih in nedvoumih zapovedih zakonodajalca, ki so enake tudi v sedaj veljavnem Zakonu o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 28/09, 51/10, 26/11, 53/14, 54/15 in 11/18 – v nadaljevanju ZIZ): (1) da se sklep o dovolitvi izvršbe na podlagi verodostojne listine (tudi menice) izda v *ex parte* postopku, (2) le na podlagi podatkov, ki jih je posredoval upnik, ter (3) da sodišče po izrecni določbi ne preverja resničnosti teh podatkov (glej drugi odstavek 44. člena in drugi odstavek 45. člena ZIZ). Določb takega tipa za predhodni postopek upniške prisilne poravnave ne najdem.

IV.

Soočam se s tremi različnimi razlagami izpodbijane določbe. Prvič. Predlagatelj trdi, da izpodbijana ureditev *izrecno* izključuje sodelovanje zatrjevanega dolžnika v predhodnem postopku prisilne poravnave; torej je po mnenju predlagatelja zakonodajalec uredil izjemo od načelne zapovedi pravice do izjave. Drugič. Večina ni izluščila, kje je v izpodbijani ureditvi izrecno in v celoti izključena možnost sodelovanja zatrjevanega dolžnika; kljub temu za večino ne zadostuje, da je zakonodajalec "na drugem mestu" zapisal, da ima stranka pravico do odgovora na predloge nasprotne stranke vselej, če zakon ne uredi izjeme od tega pravila. Tretjič. Višje sodišče v Ljubljani zavzame stališče, da zatrjevanemu dolžniku kot stranki postopka *ni mogoče odreči pravice do izjave*; to sodišče upošteva zapoved zakonodajalca o pravici do izjave, ki velja na podlagi temeljne določbe ZPP tudi v postopkih po ZFPPIPP, ker v besedilu izpodbijane ureditve ni našlo izjeme od tega pravila. Naj spomnim, večina se ni opredelila do tega povsem jasnega stališča Višjega sodišča v Ljubljani. Pa bi se, menim, morala. Ustavno sodišče kot garant pravnega reda si mora prizadevati, da utemelji pravilnost svoje razlage spodnje premise in to z najbolj prepričljivim argumentom.¹⁹ Izklesati mora red iz nereda in protislovij, ki jih prinašajo različne razlage predpisa s strani različnih sodišč, da tako preseže spor in hkrati prispeva k predvidljivosti odločanja v nadaljnjih podobnih primerih.

Menim, da smo sodniki po Ustavi zavezani, da pri izgrajevanju koherentnega in z Ustavo skladnega pravnega reda zakonsko pravo razlagamo, upoštevaje vse v pravni znanosti uveljavljene razlagalne argumente, med več možnimi razlagami pa moramo izbrati tisto, ki je z Ustavo skladna; da moramo zakonsko pravo vselej razlagati z gledišča pravnega reda kot celote; da smo kot razlagalna oblast vezani na *corpus iuris*;²⁰ da pri tem nikakor ne smemo spregledati, da zakonodajalec z *argumentum a simili ad simile* "na drugem mestu" ureja morda na prvi pogled neurejena družbena razmerja. Sporočilo večine, ki ne posveti nobene pozornosti stališču Višjega sodišča v Ljubljani, zaobide pomen in vlogo neodvisnih in nepristranskih sodnikov kot garantov in odločilnih soustvarjalcev pravnega reda.²¹ Menim, da tudi ni združljivo z zahtevo po zagotavljanju pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja, saj se sodni postopki z vložitvijo zahteve vselej prekinejo do zaključka ustavnega spora. To se ne zdi potrebno, če razlagalni argumenti omogočajo ustavnoskladno razlago zakona.

---

¹⁹ O pomenu najbolj prepričljivega argumenta glej v H. J. Powell, *Constitutional Conscience, The Moral Dimension of Judicial Decision*, University of Chicago Press, Chicago 2008, str. 69.

²⁰ O pomenu vezanosti sodišč na *corpus iuris* glej npr. v M. Bender, *Die Befugnis des Bundesverfassungsgerichts zur Prüfung gerichtlicher Entscheidungen*, C. F. Müller Juristischer Verlag, Heidelberg 1989, str. 282 in nasl.

²¹ Prim. F. Kirchhof, nav. delo.

V.

Seveda pa se lahko le strinjam z večino, da je postopek, če se motri skozi prizmo besedila izpodbijane določbe, formaliziran. Toda to pojasnilo, menim, ne nadomešča razlagalnih argumentov in ne pojasnjuje, zakaj ni smiselna uporaba prvega odstavka 5. člena ZPP. Prepričana sem tudi, da s prav nobeno v pravni znanosti uveljavljeno metodo razlage ni mogoče utemeljiti, da besedilo izpodbijane zakonske določbe onemogoča sodniku, da prepreči vsako zlorabo pravic in/ali zlorabo sodnega postopka. **Naravnost nevzdržno se mi zdi, da predlagatelj v zahtevi zanika dolžnost ukvarjanja z očitkom zlorabe pravic; in to s stališčem, da to preprečuje zakon v izpodbijanem členu izrecno, torej s črko zakona.**

Absurdno je, da predlagatelj, namesto da bi se nemudoma soočil z ugovorom zlorabe pravic in o njem odločil, sproži ustavni spor, ker meni, da mu ukvarjanje z zlorabo preprečuje besedilo določenega člena zakona. Kot da se od zakonodajalca pričakuje, da bo v vsakem členu zakona, zapisal sodniku navodilo, kako postopati, če ena izmed strank zlorablja pravice. In kot da je za razlago prava pomembno izključno in samo besedilo določenega člena v nekem zakonu. Naj ponovim: vezanost sodnikov na Ustavo in zakon (prvi stavek 125. člena Ustave) pomeni, da smo sodniki vezani na pravni red kot celoto, na *corpus iuris*; nikakor pa nismo vezani na togo in iz konteksta pravnega reda iztrgano in izpraznjeno besedno razlago besedila določenih členov v zakonu.

Poudarjam s tem v zvezi: v Republiki Sloveniji velja splošna prepoved zlorabe pravic. Ta izhaja iz ustavnih načel, ki Republiko Slovenijo opredeljujejo kot pravno državo (2. člen Ustave; sklep Ustavnega sodišča št. U-I-85/16, Up-398/16 z dne 14. 7. 2016 (Uradni list RS, št. 52/16, in OdlUS XXI, 26). V obrazložitvi tega sklepa je poudarjeno: "**Zloraba pravice ne more uživati pravnega varstva.**" Pri tem nikakor ne gre za neko podrobnost v procesu odločanja v sodnem postopku, ki ne bi terjala posebne pozornosti. Dolžnost preprečevati zlorabo pravic v sodnih postopkih sodnike, menim, zavezuje, da se brez odlašanja soočijo z dejstvi, ki naj bi po trditvah stranke očitek zlorabe pravic nasprotne stranke utemeljevala, da jih, če so sporna, raziščejo. Izvrševanja te dolžnosti sodnikom izpodbijana določba nikakor ne preprečuje; čeravno drži, da nanjo posebej v izpodbijanem 221.j členu ZFPPIPP ni opozorjeno.

Ustavno sodišče v odločbah poudarja pomen dolžnosti preprečevati zlorabe pravic in sodiščem nalaga, da na zlorabo pravice pazijo po uradni dolžnosti.²² Kljub temu večina v tem ustavnem sporu očitkom zatrjevanega dolžnika o zlorabi pravic zatrjevanega upnika v konkretnem sodnem sporu ni posvetila nobene pozornosti. *Non sequitur*. Enako kot

---

²² Ustavno sodišče je v odločbi št. Up-306/17 z dne 5. 12. 2019 zavzelo stališče, da mora sodišče po uradni dolžnosti, vsekakor pa na ugovor dolžnika, [...] preizkusiti vprašanje, ali upošteva vse okoliščine primera ugoditev predlogu ne bi pomenila nudenja sodnega varstva upnikovi zlorabi pravice. Na dolžnost opredelitve do argumenta zlorabe pravice je Ustavno sodišče opozorilo na primer tudi v odločbi št. Up-933/14 z dne 7. 10. 2015.

predlagatelj je torej večina pravzaprav zaobšla očitek zlorabe pravic v konkretnem sodnem postopku.

VI.

Ob študiju zadeve se tako nisem mogla znebiti ocene, da zahteva temelji na očitno napačnih premisah o razlagi zakonskega prava. Poleg tega ne odgovarja argumentirano na navedeno stališče Višjega sodišča v Ljubljani, po katerem zatrjevanemu dolžniku v tu obravnavanem položaju ni mogoče odreči pravice do izjave. Menim, da v zahtevi zato ni bila utemeljena potreba po intervenciji Ustavnega sodišča zaradi ustavnoskladne odločitve v izhodiščnem sodnem sporu. Zahtevo bi bilo treba zavreči.

Pojasnilo večine v 8. opombi odločbe, da predlagatelj opozarja na ustavno upoštevne pomanjkljivosti ureditve, ki niso povezane s pomenom in obsegom varstva v okviru instituta zlorabe pravic, za presojo o pravovarstveni potrebi za intervencijo Ustavnega sodišča ni pomembno. Drži sicer, da predlagatelj v zahtevi ne motri izpodbijane ureditve zgolj skozi prizmo morebitne zlorabe zatrjevanega upnika. Vendar to večine ne razbremenjuje, da zahtevo preizkusi z vidika pravovarstvene potrebe za intervencijo Ustavnega sodišča v konkretnem sodnem sporu zaradi zagotovitve ustavnoskladne odločitve. Ustavno sodišče je na primer v sklepu št. U-I-92/15 z dne 14. 9. 2017,²³ s katerim je zavrglo zahtevo sodišča, pojasnilo: "**Dilema o (proti)ustavnosti izpodbijane zakonske določbe v zahtevi za oceno ustavnosti ne sme ostati na abstraktni ravni**, pač pa mora sodišče izkazati, da se je natančno tisti ustavnopravni pomislek, ki ga je navedlo v zahtevi, "kristaliziral" (izostril, izkazal za pravno odločilnega) v konkretnih okoliščinah zadeve, v kateri je sodišče zaradi vložitve zahteve za oceno ustavnosti prekinilo postopek."

VII.

Večina ni pojasnila, zakaj ni, kot običajno, preizkusila potrebe po intervenciji Ustavnega sodišča zaradi zagotovitve z Ustavo skladne odločitve sodišča v izhodiščnem sodnem sporu. Namesto moči argumenta je prevladal argument moči.

Večkrat sem v svojih ločenih mnenjih že zapisala, da stališča o razlagi Ustave, ki so bila odločilna za odločitev, zavezujejo tudi Ustavno sodišče, dokler to odstopa od teh stališč prepričljivo ne obrazloži.²⁴ Zaupanja v Ustavno sodišče ni mogoče izgrajevati, če se ta zahteva v postopkih pred Ustavnim sodiščem ne spoštuje. Zdi se mi popolnoma

---

²³ Glej še v tem sklepu citirane druge sklepe Ustavnega sodišča.

²⁴ Več o mojem pogledu na pomen spoštovanja nosilnih stališč Ustavnega sodišča o razlagi Ustave glej v mojem odklonilnem ločenem mnenju k odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-269/12 z dne 4. 12. 2014 (Uradni list RS, št. 2/15, in OdlUS XX, 29).

nesprejemljivo na eni strani naslavlja zahtevo po spoštovanju nosilnih stališč o razlagi Ustave iz odločitev Ustavnega sodišča in hkrati ne-spoštovati teh stališč v odprtih postopkih pred Ustavnim sodiščem.

Z gledišča jamstva poštenosti postopka pred Ustavnim sodiščem bi morala sprememba stališča po mojem prepričanju veljati za vse bodoče primerljive primere. Ustavno sodišče je k temu zavezano kot garant pravnega reda in vladavine prava. Zavezano je k nenehnemu prizadevanju za njuno izgrajevanje v smeri ideala.²⁵ Tega prizadevanja, menim, ne bi smelo spodjedati z razlago Ustave, ki se spreminja od primera do primera.

Če morda večina v opombi št. 8 tacite sporoča, da bo Ustavno sodišče odslej obravnavalo vse zahteve sodišč, če le bodo v zahtevi načenjala ustavnopravno upoštevne pomanjkljivosti zakonskega prava, se s tako razlago 156. člena Ustave ne morem strinjati.²⁶ Razlogov za to je več. Na tem mestu pojasnujem le, da bi se sodišča ob taki razlagi prelevila iz predlagatelja konkretne presoje predpisov v predlagatelja abstraktne ustavnosodne presoje. Sodni postopki bi se na ta način brez razloga za ustavnoskladno odločitev v konkretnem sodnem sporu podaljševali, saj se ti za čas odločanja Ustavnega sodišča vselej prekinejo. Pred očmi imam tudi, da bo vsebinska presoja pred že tako preobremenjenim Ustavnim sodiščem neizogibno povzročila zastoj v sodnem postopku, ki ne bo kratek. Tudi v danem primeru ta zastoj ni bil kratek.

dr. Dunja Jadek Pensa
Sodnica

---

²⁵ O pomenu vloge neodvisnih in nepristranskih sodnikov za udejanjanje vladavine prava prim. npr. A. Lester, *Five Ideas to Fight for*, Oneworld Publications, London 2016, str. 195 in nasl.

²⁶ S tem ne izključujem, da bi posebej izražena potreba po predčasni intervenciji Ustavnega sodišča zaradi posebnega pomena njegove odločitve za splošno dobro lahko utemeljila izjemo in dopustila dostop sodišča do Ustavnega sodišča, četudi v postopku pred sodiščem še niso bile izčrpane vse možnosti za ustavnoskladno odločitev. Prim. s tem v zvezi sklep Drugega senata nemškega Zveznega ustavnega sodišča št. 2 BvL 8/77 z dne 31. 1. 1978. Dani primer ni tak.